

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

H. Sahin (GroenLinks)

H.R. Oosterop-van Leussen (D66)

(d.d. 22 mei 2018)

Nummer

3396

Onderwerp

Experiment kiesrecht vanaf 16 jaar

Aan de leden van Provinciale Staten

De provincies Fryslân en Zeeland hebben aan het kabinet toestemming gevraagd om te experimenteren met kiesrecht voor jongeren vanaf 16 jaar bij de Provinciale Statenverkiezingen 2019¹. Daarmee willen zij de participatie van jongeren bij de provinciale politiek bevorderen. Provinciaal beleid, bijvoorbeeld op het gebied van openbaar vervoer en duurzaamheid, is ook voor het leven van jongeren heel belangrijk.

Naar aanleiding van dit verzoek van de provincies Fryslân en Zeeland hebben D66 en GroenLinks hierover kamervragen gesteld aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties².

1. *Wat is het huidige beleid van de provincie om de politieke betrokkenheid van jongeren te bevorderen?*

Antwoord

In ons Evenementen- & Hospitalitybeleid, door GS bekrachtigd in 2016, staat een richtlijn over wanneer en welke evenementen de provincie ondersteunt. Dit kan in de vorm zijn van organiseren, faciliteren, participeren en bezoeken. Met betrekking tot het bevorderen van politieke betrokkenheid van jongeren faciliteren wij een aantal organisaties (met een maatschappelijke rol) om zodoende de rol van de provincie als bestuurlijk middenorgaan beter te duiden en jongeren te laten ervaren wat de provincie (en politiek) zoal doet. Dit gebeurt via een aantal samenwerkingsverbanden:

- ProDemos: klassenbezoeken voor jongeren tussen de 12 – 16 jaar (mbo en voortgezet onderwijs). Doel: zoveel mogelijk jongeren kennis laten maken met de provinciale politiek. Middel: het spelen van het Provinciespel. Daarbij moeten leerlingen samen besluiten nemen over de inrichting van de provincie. Zo ervaren zij dus letterlijk hoe het werkt in de provincie. Ook gaan zij in met gesprek met een Statenlid. Onder meer voor deze bezoeken is deze film gemaakt: <https://www.youtube.com/watch?v=RZdMborpA-w>

¹ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/nieuws/experimenteer-met-kiesrecht-vanaf-16-jaar.9587374.lvnkx>

² <https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:6398842506494251008/>

- Provinciaal Jeugddebat: Zuid-Hollandse scholieren debatteren over provinciale onderwerpen met provinciale politici. Doel: het vergroten van kennis over de provincie onder jongeren en het stimuleren van (politiek) debat.
- Op Weg Naar Het Lagerhuis: de debatwedstrijd van Stichting Hope XXL waarbij in verschillende debatvormen Zuid-Hollandse scholieren het tegen elkaar opnemen over provinciale stellingen.
- Model European Parliament: een conferentie per provincie waarbij simulatiezittingen van het Europees Parlement worden nagespeeld door scholieren uit bovenbouw havo/vwo.

2. *Wordt dit beleid ook gemonitord? Zo ja, wat zijn daarvan de uitkomsten? Zo neen, waarom niet?*

Antwoord

Met bovenstaande samenwerkingspartners is er een aantal malen per jaar contact over de voortgang van de samenwerking om te bezien of de doelstellingen van beide partijen gehaald worden en de jongeren ook inderdaad een indruk krijgen hoe de provinciale politiek werkt. Dit heeft bijvoorbeeld met ProDemos er toe geleid dat zij een nieuw Provinciespel hebben ontwikkeld dat wij na de zomer kunnen inzetten.

3. *Neemt het college maatregelen om de opkomst onder jongeren te bevorderen voor de provinciale statenverkiezingen van 20 maart 2019? Zo ja, welke?*

Antwoord

Zoals bij vraag 1 al vermeld, faciliteert de provincie enkele activiteiten die jongeren laat kennis maken met de provinciale politiek. Daarnaast betreft de provincie in toenemende mate inwoners en dus ook jongeren bij het ontwikkelen en het uitvoeren van beleid. Voorbeelden hiervan zijn:

- De huidige Kustcampagne www.zuid-holland.nl/onzekrachtigekust (april & mei 2018), waarin inwoners worden opgeroepen om aan te geven wat zij van belang vinden ten aanzien van onze krachtige kust, heeft tot op heden 928 ingevulde enquêtes opgeleverd en meer dan 750 emailadressen van inwoners die op de hoogte willen worden gehouden van het provinciale beleid ten aanzien van de kust.
- Op de vraag die op sociale media is gesteld (mei 2018) 'Waar wilt u een bankje bij een fietspad' zijn nu al 170 reacties binnengekomen, <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/verkeer-vervoer/fietsverkeer/evenzitten/>.
- De campagne Dat is SLIM! (<https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/ruimte/slim-ruimtegebruik/>) (oktober en november 2017) waarbij inwoners werden uitgenodigd om leegstaande locaties aan te dragen voor een nieuwe bestemming. 21 Inwoners namen de moeite om een heel concreet voorstel in te dienen en 22 professionals kwamen met goede suggesties. Al deze input is gebruikt om het Actieprogramma Slim Ruimtegebruik 2018 verder vorm te geven.
- Gedurende de open overlegfase vanuit de Arhi in de Hoeksche Waard is met scholieren van het Hoeksch Lyceum gedebatteerd over stellingen die betrekking hadden op de toekomst van de regio. Verder vond in de Hoeksche Waard in de Rabobank Het Haringvliet in Heinenoord het Duurzaamheidscafé

2018 plaats op 6 maart. Leerlingen van CSG Willem van Oranje uit Oud-Beijerland brachten op verzoek van de provincie ideeën in over duurzaamheid en gingen hierover in gesprek met bestuurders. De uitkomsten van dit café werden verwerkt in een adviesrapport aan de provincie en de Hoeksche Waard. <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/hoeksche-waard-0/@20340/scholieren-hoeksche/>

- De provincie was te gast in het Driestar college in Gouda, waar een 'serious game' is gespeeld met scholieren in het kader van de ontwikkeling van de R-net corridor Gouda – Schoonhoven. <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/verkeer-vervoer/openbaar-vervoer/r-net/gouda-schoonhoven/@12843/buslijn-197/>
- Studenten van de TU Delft, master Bouwkunde, zijn gevraagd om concrete voorstellen te doen hoe ruimte voor woningbouw te creëren bij overgedimensioneerde wegen. Hun ideeën zijn verwerkt in het rapport 'Rapport en Verstedelijking' in 2017. <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/ruimte/verstedelijking/verstedelijking/>

Voorgaande voorbeelden tonen aan dat inwoners van alle leeftijden graag bereid zijn mee te denken en mee te doen met de provincie. Dat draagt bij aan de kwaliteit van het provinciale beleid én toenemende betrokkenheid kan er ook aan bijdragen dat inwoners (en jongeren) naar de provinciale stembus gaan op 20 maart 2019. Het valt dan ook te overwegen om door middel van een actie op social media op te halen waar jongeren of inwoners in het algemeen vinden dat de provincie op zou moeten inzetten in de periode 2019 – 2023. De bevroegde inwoners die aanwezig waren bij de door PS georganiseerde Verantwoordingsdag, https://youtu.be/17jC4PC_16w, geven duidelijk aan graag betrokken te worden bij de provinciale politiek. En dan niet alleen aan de achterkant, jaarrekening 2017, maar juist aan de voorkant, daar waar de prioriteiten worden bepaald.

4. *Bent u bereid ook vanuit de provincie Zuid-Holland een verzoek in te dienen bij het kabinet om te mogen experimenteren met kiesrecht voor jongeren vanaf 16 jaar en daarbij aan te sluiten bij het verzoek van de provincies Fryslân en Zeeland? Graag een toelichting.*

Antwoord

Op 4 juni jl. heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Kamervragen beantwoord van de leden Jetten (D66) en Özütok (Groenlinks) over 'het verzoek van Friesland en Zeeland aan jongeren stemrecht vanaf 16 jaar te gunnen'³. In de beantwoording staat dat op grond van artikel 54 en 56 van de Grondwet de leeftijd voor actief en passief kiesrecht toe komt aan Nederlanders die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt. De Grondwet staat niet toe het kiesrecht toe te kennen aan jongere personen, ook niet bij wijze van experiment. Gelet op dit antwoord is het indienen van een vergelijkbaar verzoek zoals door de provincies Friesland en Zeeland niet opportuun.

Wel geeft de minister in haar beantwoording verder aan dat er in de maatschappij meer behoefte is aan betrokkenheid van burgers, waaronder jongeren, bij beleids- en

³ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2018/06/04/beantwoording-kamervragen-over-voorstel-stemrecht-vanaf-16-jaar>

besluitvorming en worden ook de activiteiten van ProDemos genoemd als manier om jongeren te betrekken bij politiek en democratie. Verder meldt de minister dat in het Programma Versterking Democratie en Bestuur van BZK, wat voor de zomer aan de Tweede Kamer wordt gestuurd, aandacht zal zijn voor o.a. digitale vormen van democratische participatie die aansluiten bij de leefwereld van jongeren. Ideeën en tools die hieruit voortkomen kunnen ook interessant zijn om als provincie Zuid-Holland ons instrumentarium met betrekking tot participatie te verrijken.

Den Haag, 18 juni 2018

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit